
Comment s’informer sur un thème spécifique tout en évaluant de manière critique ses sources et en évitant les pièges des informations disponibles dans les médias virtuels ?

Cum să ne informăm despre o temă specifică, în același timp evaluându-i sursele într-un mod critic și evitând capcanele informațiilor disponibile în mijloacele de informare virtuale ?

Ce document est distribué sous licence Creative Commons Attribution – Pas d’Utilisation Commerciale 4.0 International

Attribution: PENSA project (<https://pensa.univ-amu.fr/>) et Sonia Berbinski

---

PRESENTATION DU PROJET

La concrétisation du projet est dans un échange virtuel entre les enseignants et les étudiants de l'Université Aix-Marseille et de l'Université de Bucarest.

Le travail collaboratif des étudiants des deux universités comporte deux volets :

- le contenu (le produit final) – un DIGIPAD en 5 parties, donnant un tableau d'ensemble de la migration de nos jours ou de la guerre en Ukraine, afin de mieux comprendre ces phénomènes, des facteurs déclencheurs, etc.
- l'investigation (le processus) – un travail de recherche (formulation de questions, définition de la recherche, validation d'hypothèses, discussions, etc.), axé notamment sur les ressources en ligne : Comment vérifier ses sources ? Comment éviter les *fakes news* ? Comment ne pas exposer ses données personnelles sur Internet ? etc.

Le sujet de l'enquête est le suivant :

Comment s'informer sur un thème spécifique tout en évaluant de manière critique ses sources et en évitant les pièges des informations disponibles dans les médias virtuels ?

Thèmes proposés pour ce projet :

- Migration : mieux comprendre le phénomène de la migration, un sujet d'actualité complexe, et la manière dont les médias en ligne reflètent ses différents aspects politiques, économiques, sociaux, psychologiques, linguistiques, etc.
- Possibilité de guerre en Ukraine. Avec l'éclatement de la guerre, les étudiants ont préféré ce sujet plutôt que celui de la migration

PLAN DE TRAVAIL			
No	date	participants	Activité/étape
T0	décembre 2021-20 février 2022	enseignants UB et AMU	Préparation des scénarios et des instruments pour les étudiants
	21 février – 5 avril	enseignants et étudiants UB et AMU	Déroulement des échanges et finalisation des produits
T1	22 février 1 ^{ère} séance en ligne	enseignants et étudiants UB et AMU	Introduction, présentation du projet (objectifs, espace de travail, étapes, tâches, résultats attendus, équipes d'étudiants, etc.)
T2/T3 /T4	Du 23 février au 5 avril	étudiants UB și AMU –	Travail individuel (constitution d'un corpus de documents sur le thème de la migration et de la guerre en Ukraine) + échanges en ligne (formulation de questions, d'hypothèses de travail, recherche d'information, résolution du problème – constitution d'un corpus et analyse critique de celui-ci
T5	5 avril 2022 dernière séance en ligne	enseignants et étudiants UB et AMU	Discussions – Produit final Conclusions

Objectifs :

- consolider des compétences de citoyenneté digitale et de pensée critique chez les étudiants
- comprendre différents phénomènes des espaces publics virtuels (plateformes ouvertes, médias sociaux, etc.)
- évaluer et analyser des documents disponibles sur différents types de plateformes en ligne
- vérifier les sources de ce type d'information
- leur apprendre à assumer un rôle actif dans le sens de la citoyenneté digitale

-
- les impliquer dans une collaboration virtuelle
  - consolider les compétences culturelles.
  - consolider les compétences linguistiques.

Approches : Pédagogie de l'enquête et écriture collaborative, dans une perspective plurilingue.

Consignes pour les étudiants :

Préparez 5 posts collaboratifs sur le DIGIPAD (<https://digipad.app/p/112587/94afa9e520f5c>) sur le thème du projet.

Chaque post représente un exposé, le résultat d'une analyse complexe, qui part d'un schéma proposé par l'équipe d'enseignants, développé par chacune des 5 équipes d'étudiants. Vous devez travailler individuellement et en 5 équipes virtuelles franco-roumaines afin de les préparer.

Chaque étudiant sera noté pour :

- ses contributions individuelles aux 5 phases (orientation, conceptualisation, investigation, discussion, conclusion)
- participer de manière active, notamment aux séances 2, 3 et 4
- alimenter les padlets des phases intermédiaires
- alimenter le padlet de son équipe, en accord avec ses coéquipiers et pour **le Padlet final de son équipe.**

Plus précisément, chaque étudiant doit accomplir les tâches suivantes :

Travail individuel :

1. Identifier minimum 5 documents de différents types pour alimenter le corpus (documents sur la migration et/ou sur la guerre en Ukraine).

Trouver en ligne des articles de presse, des posts sur les médias sociaux, des vidéos, des quizz, des mèmes, des caricatures, des jeux, des PUB, etc. en rapport avec le thème du projet.

Ces documents sont en français et en roumain.

Des documents en anglais sont aussi acceptés. Notez les détails de chaque document dans la liste suivante

A noter :

- la langue du document RO / FR / EN + Titre
- Type de document
- Auteur
- Date de publication
- Sujet / bref résumé
- Publié en ligne à l'adresse : + date de la consultation du document en ligne

Vous trouverez des exemples surs :
<https://docs.google.com/document/d/1OvLZpyqP9hSBcQiIt3m57XdQpKtZ-HmW6AhwK4ybUYk/edit?usp=sharing>

2. Contribuer à la phase de conceptualisation

Alimenter les posts, en formulant des questions, des hypothèses de travail, etc.

3. Contribuer à la phase d'investigation

Faire des recherches individuelles, analyser des documents du corpus (cf. modèle / schéma proposé par l'équipe d'enseignants *infra*)

Poster son analyse sur DIGIPAD.

Travail en équipe :

1. Contribuer à la phase de conclusions

Alimenter le post final de son propre groupe.

2. Contribuer à la phase de discussions lors des 3 séances avec votre équipe et lors de la dernière séance virtuelle, en avril.

PLANNING/ORGANISATION

Planning 22.02 – 15.04.2022

Date	Etape	Activités	Remarques
Séance 1 : le 22 février	Orientation	Première séance en ligne étudiants et enseignants UniBuc, AMU : Introduction, définition des concepts-clé, présentation du projet (objectifs, espace de travail, étapes, tâches, résultats attendus, équipes d'étudiants, exemples, établir les groupes, etc.)	Toutes les activités, pour toutes les phases, se déroulent en français et en roumain.

<p>Séance 2 : du 28 février - 6 mars</p>	<p>Conceptualisation</p>	<p>Étudiants UniBuc et AMU : -Travail individuel : formulation de questions, d'hypothèses de travail ; questionnement ; constitution d'un corpus de documents sur le thème de la migration ou de la guerre -travail en équipe : échanges en ligne sur le travail individuel de chacun ; planning.</p>	<p>La date et l'heure exactes des séances 2, 3 et 4 – à établir par chaque équipe (p. ex., à l'aide d'un doodle).</p> <p>Plateforme recommandée pour toutes les séances : ZOOM</p> <p>Les séances doivent être enregistrées</p>
<p>Séance 3 : Du 7 au 20 mars</p>	<p>Investigation</p>	<p>Étudiants UniBuc et AMU : -travail individuel (recherche d'information ; exploration ; observation ; expérimentation ; constitution d'un corpus de documents sur le thème choisi ; analyse critique du corpus) - travail en équipe : échanges en ligne ; interprétation des données ; réflexion</p>	
<p>Séance 4 : Du 21 mars - 3 avril</p>	<p>Discussion</p>	<p>Étudiants UniBuc et AMU : - travail individuel (analyse critique du corpus ; résolution du problème) - travail en équipe : échanges en ligne - préparer le DIGIPAD de chaque équipe</p>	

Séance 5 : Le 5 avril	Discussion Conclusion	Dernière séance en ligne – étudiants et enseignants AMU, UniBuc : Conclusions, Discussions	Le Padlet de chaque équipe et les contributions individuelles aux différentes étapes du projet sont notés par les enseignants.
--------------------------	--------------------------	--	---

Consignes sur le canal de communication :

Langues de communication : le français et le roumain.

Les étudiants UB postent en français. Les étudiants AMU postent en roumain.

Equipes

- 5 équipes x 7-8 étudiants. Lors des 3 prochaines séances les étudiants doivent rester dans l'équipe dans laquelle ils ont été nommés.
- La présence aux 5 séances en ligne est obligatoire.

DIGIPAD

Présentation :

- Instrument de travail collaboratif – gratuit et libre de droits
- Peut être utilisé avec ou sans compte personnel
- L'adresse du DIGIPAD de ce projet
<https://digipad.app/p/112587/94afa9e520f5c>
- Noter l'adresse pour l'utiliser à chaque séance
- Se familiariser avec l'utilisation de cette plateforme
- Participer aux pads de votre équipe
- Ne pas effacer ce que vos collègues écrivent

Tâches de travail

- Organiser les 3 séances en équipe : établir ensemble les dates et les créneaux horaires des séances 2, 3, 4
- Échanger en roumain et en français
- Accomplir les tâches indiquées
- Remplir les PADS – en roumain et en français
- Respecter les délais
- Enregistrer les séances ZOOM

Evaluation

- Chaque enseignant explique à ses étudiants la manière de noter l'activité dans le cadre de ce projet, en fonction des contraintes institutionnelles des deux universités.
- Attestations de participation à un projet européen, à noter dans vos CVs. Eg. dans les rubriques :
  - Activités complémentaires – février-avril 2022 : Participation au Projet Européen PENSA no. ... (cf. attestation de participation)
  - Compétences digitales – utilisation des plateformes collaboratives de type DIGIPAD, grâce à ma participation au Projet PENSA
  - Compétences professionnelles – travail en équipe transnationale, multilingue, virtuelle, consolidées lors de ma participation au Projet PENSA
- Possibilité de participer à un voyage d'études en France / Roumanie –dans le cadre du projet Erasmus+.

PREZENTAREA PROIECTULUI

Concretizarea proiectului se realizează într-un schimb virtual între cadrele didactice și studenții Universității Aix-Marseille și ai Universității din București.

Această activitate colaborativă vizează două aspecte de analiză:

- conținutul (produsul final) – un DIGIPAD în 5 secvențe, realizând un tablou de ansamblu al migrației din zilele noastre sau al războiului din Ucraina, în scopul unei mai bune înțelegeri ale acestor fenomene, a factorilor declanșatori, etc.

- investigația (procesul/mecanismul) – o muncă de cercetare (formularea întrebărilor, definirea cercetării, validarea ipotezelor, discuții, etc.) axată în special pe resursele online: Cum verificăm sursele? Cum evităm știrile false? Cum să ne ferim să expunem pe Internet date personale?, ș. a.

Subiectul anchetei:

Cum să ne informăm despre o temă specifică, în același timp evaluându-i sursele într-un mod critic și evitând capcanele informațiilor disponibile în mijloacele de informare virtuale?

Teme propuse pentru proiect:

Migrația. Pentru o mai bună înțelegere a fenomenului migrației, un subiect complex actual, pentru a vedea modul în care mijloacele de informare online reflectă diversele sale aspecte politice, economice, sociale, psihologice, lingvistice, etc.

Posibilitatea izbucnirii unui război în Ucraina (subiect preferat de studenți după izbucnirea flagelului).

Plan de lucru

No	date	participanți	Activitate/etapă
T0	decembrie 2021-20 februarie 2022	Cadre didactice UB și AMU	Pregătirea scenariilor și a instrumentelor pentru studenți
	21 februarie – 5 aprilie	Cadre didactice și studenți ai UB și AMU	Desfășurarea schimburilor și finalizarea produselor
T1	22 februarie – prima întâlnire online	Cadre didactice și studenți ai UB și AMU	Introducere, prezentarea proiectului (obiective, spațiu de lucru, etape, sarcini,

			rezultate așteptate, echipe de studenți, etc.)
T2/T3 /T4	23 februarie – 5 aprilie	studenți ai UB și AMU –	<p>Lucru individual în sincron și asincron:</p> <ul style="list-style-type: none"> - constituirea unui corpus de documente pe teme de migrației și ale războiului din Ucraina - schimburi online (formularea de întrebări, de ipoteze de lucru) - căutarea de informații, rezolvarea problemei - constituirea unui corpus și analiza sa critică
T5	5 aprilie – ultima întâlnire online	Cadre didactice și studenți ai UB și AMU	Discuții - Produs final Concluzii

Obiective :

- consolidarea competențelor de cetățenie digitală și de gândire critică de către studenți
- înțelegerea diferitelor probleme din spațiile publice virtuale (platforme deschise, mijloace de informare și rețele sociale, etc.)
- evaluarea și analiza documentelor disponibile pe diverse platforme online
- verificarea surselor acestui tip de informații
- instruirea studenților în vederea asumării unui rol activ în sensul cetățeniei digitale
- implicarea acestora în colaborări virtuale
- consolidarea competențelor culturale
- consolidarea competențelor lingvistice.

Metodologie: Pedagogia anchetei și scrierea colaborativă în perspectivă plurilingvistică.

Cerințe pentru studenți :

Pregătiți 5 postări colaborative pe DIGIPAD (<https://digipad.app/p/112587/94afa9e520f5c>) pe tema proiectului.

Fiecare postare se concretizează printr-o prezentare, rezultatul unei analize complexe, care pleacă de la o schemă propusă de echipa de profesori,

dezvoltată de fiecare dintre cele 5 echipe de studenți. Trebuie să lucrezi individual și în 5 echipe virtuale franco-române pentru a le pregăti.

Fiecare student va fi notat pentru:

- contribuțiile sale la cele 5 etape de abordare (ORIENTARE, CONCEPTUALIZARE, INVESTIGARE, DISCUȚIE, CONCLUZIE);
- participarea activă în special la ședințele 2, 3, 4;
- alimentarea padlet-urilor din fazele intermediare;
- alimentarea padlet-urilor echipei sale, în acord cu coechipierii săi și a **Padletului final al echipei sale.**

Mai precis, fiecare student trebuie să îndeplinească sarcinile următoare:

Lucrul individual

1. Identificarea a minimum 5 documente de diverse tipuri pentru alimentarea corpusului (**documente despre migrație și/sau despre războiul în Ucraina**). Găsiți documente online de tipul: articole de presă, postări pe rețele sociale, video, quizz-uri, meme, caricaturi, jocuri, publicități, etc. care să fie în raport cu tema proiectului. Aceste documente sunt în franceză și în română. Documente în engleză pot să fie acceptate. Notați detaliile fiecărui document în lista următoare

- Limba documentului RO / FR / EN + Titlu
- Tip de document
- Autor
- Data publicării
- Subiect / scurt rezumat
- Publicat online la adresa : + data consultării documentului online.

Veți găsi exemple de analiză la adresa următoare : <https://docs.google.com/document/d/1OvLZpyqP9hSBcQiIt3m57XdQpKtZ-HmW6AhwK4ybUYk/edit?usp=sharing>

2. Contribuția la faza de CONCEPTUALIZARE. Alimentarea postării, formulând întrebări, ipoteze de lucru, etc.

3. Contribuția la faza de INVESTIGARE care presupune constituirea de fișe individuale, analiza documentelor corpusului (cf. modelul/schema propusă de echipa de profesori *infra*) și postarea analizei sale pe DIGIPAD.

Lucru în echipă :

1. Contribuția la faza de **CONCLUZII** – alimentarea postării finale a propriului său grup.

2. Contribuția la faza de **DISCUȚII**, în timpul celor trei ședințe cu echipa și în timpul ultimei ședințe virtuale, în aprilie.

PLAN/ORGANIZARE

Plan în intervalul 22.02 – 15.04 2022

Date	Etape	Activități	Observații
Ședința 1 : 22 februari e	ORIENTARE	Prima ședință online – profesori și studenți UB, AMU : Introducere, definiție a conceptelor cheie, prezentare a proiectului (obiective, spațiu de lucru, etape, sarcini, rezultate așteptate, echipe de studenți, exemple, stabilirea grupelor, etc.)	Toate activitățile, pentru toate fazele, se derulează în franceză și în română.
Ședința 2 : 28 februari e - 6 martie	CONCEPTUALIZARE	Studenți UB, AMU : - lucru individual : formularea întrebărilor, a ipotezelor de lucru ; chestionare ; problematizare ; constituirea unui corpus de documente pe tema migrației sau a războiului - lucru în echipă : întâlniri și schimburi online asupra muncii individuale a fiecăruia ; planificarea etapelor următoare.	- data și ora exacte ale ședințelor 2, 3 și 4 – de stabilit de fiecare echipă (p. ex., cu ajutorul unui doodle). - Platforma recomandată pentru toate ședințele: ZOOM
Ședința 3 : 7 - 20 martie	INVESTIGARE	Studenți UB, AMU : - lucru individual (căutarea informațiilor ; explorare ; observare ; experimentare ; constituire a unui corpus de documente pe tema aleasă ; analiză critică a corpusului) - lucru în echipă : întâlniri și schimburi de informații online ; interpretarea datelor ; reflecții pe subiect	- Ședințele trebuie să fie înregistrate .

<p>Ședința 4 : 21 martie - 3 aprilie</p>	<p>DISCUȚII</p>	<p>Studenti UB, AMU: - lucru individual (analiză critică a corpusului ; rezolvarea problemei) - lucru în echipă : întâlniri și schimburi documentare online - pregătirea DIGIPAD-ului de către fiecare echipă</p>	
<p>Ședința 5 : 5 aprilie</p>	<p>DISCUȚII. CONCLUZII</p>	<p>Ultima ședință online – profesori și studenți UB, AMU: Concluzii, Discuții</p>	<p>Padlet-ul fiecărei echipe și contribuțiile individuale la diferitele etape ale proiectului sunt notate de către profesorul de la curs.</p>

Precizări depre canalul de comunicare :

Limbile de comunicare : franceza și româna.

Studenții UB postează în franceză. Studenții AMU postează în română.

Echipe

- 5 echipe x 7-8 studenți. Pentru ședințele 2, 3, 4, studenții trebuie să rămână în echipa în care au fost numiți.
- Prezența la cele 5 ședințe este obligatorie.

DIGIPAD

Prezentare

- Instrument de lucru colaborativ – gratuit și nesupus drepturilor de autor
- Poate fi utilizat cu sau fără cont personal
- Adresa DIGIPAD a proiectului : <https://digipad.app/p/112587/94afa9e520f5c>
- Notarea adresei pentru a o utiliza la fiecare ședință
- Familiarizarea cu utilizarea acestei platforme

-
- Participarea la PAD-urile echipei
  - A nu se șterge ceea ce au scris ceilalți colegi

Sarcini de lucru

- Organizarea celor trei ședințe în echipă : stabilirea împreună a datelor și a intervalelor orare ale ședințelor 2, 3, 4.
- Discuții și schimburi de informații în română și în franceză.
- Îndeplinirea sarcinilor indicate pentru fiecare ședință.
- Completarea PAD-urilor, în română și în franceză.
- Respectarea datelor limită impuse de proiect.
- Înregistrarea ședințelor ZOOM.

Evaluare

- Fiecare cadru didactic le explică studenților modalitatea de notare în cadrul acestui proiect, în funcție de constrângerile instituționale ale celor două universități.

- Atestat de participare la un proiect european, care poate fi introdus în CV-ul studentului la anumite rubrici. Exemplu:

- Activități complementare – februarie-aprilie 2022: Participare la Proiectul european PENSA (Atestat de participare)
- Competențe digitale – utilizarea platformelor colaborative de tip DIGIPAD, datorită participării mele la proiectul PENSA
- Competențe profesionale – munca în echipe transnaționale, multilingvistice, virtuale, consolidate în timpul participării mele la proiectul PENSA

- Posibilitatea participării la o călătorie de studiu în Franța/România – în cadrul unei mobilități Erasmus+.